

Sygn. akt II Cgg 11/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSO Marta Kucharczyk-Gemza

Protokolant: Bogumiła Brzezinka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 kwietnia 2017r. w R.

sprawy z powództwa A. N., M. S. (1), A. K., A. R.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w J.

o naprawienie szkody

1. zasądza od pozwanej na rzecz powódki A. N. kwotę 166.273,75 zł (sto sześćdziesiąt sześć tysięcy dwieście siedemdziesiąt trzy złote 75/100) ;
2. w pozostałym zakresie postępowanie w sprawie z powództwa A. N. umarza ;
3. zasądza od pozwanej na rzecz powódki M. S. (1) kwotę 33.254,75 zł (trzydzieści trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt cztery złote 75/100 zł) ;
4. w pozostałym zakresie postępowanie w sprawie z powództwa M. S. (1) umarza;
5. zasądza od pozwanej na rzecz powódki A. K. kwotę 33.254,75 zł (trzydzieści trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt cztery złote 75/100 zł) ;
6. w pozostałym zakresie postępowanie w sprawie z powództwa A. K. umarza;
7. zasądza od pozwanej na rzecz powódki A. R. kwotę 33.254,75 zł (trzydzieści trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt cztery złote 75/100 zł) ;
8. w pozostałym zakresie postępowanie w sprawie z powództwa A. R. umarza;
9. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. kwotę 15.403 zł (piętnaście tysięcy czterysta trzy złote) tytułem należnych kosztów sądowych ;
10. zasądza od pozwanej na rzecz powodów łącznie kwotę 7.217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Marta Kucharczyk-Gemza

Sygn akt II Cgg 11/14

UZASADNIENIE

Powodowie **A. N. , M. S. (2), A. N. – K. , A. R.** domagali się zasądzenia na ich rzecz odszkodowania w wysokości 310.000 zł a ewentualnie gdyby to było niemożliwe zobowiązanie pozwanej do przywrócenia budynku do stanu poprzedniego.

W uzasadnieniu podnieśli , że są właścicielami nieruchomości położonej w J. przy ulicy (...) na udziałach : A. N. 5/8 części a pozostali powodowie po 1/8 części każdy. Nieruchomość znajduje się na terenie oddziaływania wpływów eksploatacji górniczej , która spowodowała przechył budynku. Zdaniem powodów w niniejszej sprawie znajdzie zastosowanie ustawa prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r, w myśl której poszkodowani mogą dokonać wyboru sposobu naprawienia szkody. Szkada polegająca na przechyle budynku ma charakter ciągły , szkoda nadal się pogłębia . Pozwana nadal prowadzi eksploatację w rejonie położenia nieruchomości powodów. W przypadku uznania, że w niniejszej sprawie znajdzie zastosowanie ustawa prawo geologiczne i górnicze z 1994 r to powodowie wnieśli o zobowiązanie pozwanej do naprawienia szkody poprzez przywrócenie stanu poprzedniego i przeprowadzenie rektyfikacji budynku. Ostatecznie na rozprawie w dniu 20 kwietnia 2017 r pełnomocnik powodów ograniczył żądanie do zasądzenia odszkodowania na rzecz wszystkich powodów łącznie do kwoty 266.038 zł . (karta 353 odwrot) .

Pozwana (...) **S.A w J.** w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia. Ostatnia eksploatacja mogąca mieć wpływ na przechył budynku miała miejsce w 2004 r . Teren uległ uspokojeniu w 2007 r i w tym roku nastąpił największy przechył budynku i wynosił 26,5 promila. Następnie doszło do zmniejszania się osiadania a pomiar pionowości z 2010 r wykazał 25,2 promila. Przechył budynku powstawał w okresie kilkunastu lat . Zdaniem pozwanej sprawa winna być rozpoznawana pod rządem ustawy prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994 r przewidującej 3 letni termin przedawnienia. W przypadku nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia pozwana podniosła , że jedynym sposobem naprawienia szkody z punktu widzenia ekonomicznego i technicznego jest prostowanie budynku. Pozwana od lat proponowała powodom rektyfikację budynku na co powodowie nie wyrazili zgody domagając się wypłaty odszkodowania. Postawa powodów doprowadziła do przedawnienia roszczenia . Ponadto w ugodzie zawartej pomiędzy stronami w dniu 16 03 2010 strony doszły do porozumienia co do sposobu naprawy szkód w budynku. W ugodzie powodowie zawarli stwierdzenie , że ugoda w pełni wyczerpuje roszczenie poszkodowanego odnośnie szkód w niej wymienionych w tym przechyłu. Pomiędzy stronami istnieje więc stan rzeczy ugodzonej więc nie jest możliwe wystąpienie z ponownym roszczeniem w zakresie przechyłu budynku , który nie mógł powstać po zawarciu ugody. Pozwana wniosła także o przypozwanie P. M. i I. M. sąsiadów powódek będących właścicielami drugiej części bliźniaczego budynku zamieszkiwanego przez powodów. Prostowanie budynku jest możliwe pod warunkiem , że obejmie cały budynek a więc część będącą własnością powodów i tę będącą własnością interwenientów ubocznych. Koszt rektyfikacji budynku jest znacznie niższy niż wypłata odszkodowań. W przypadku stwierdzenia przez Sąd że SA podstawy do wypłaty odszkodowania powinno być ono zasądzone w wysokości kosztów naprawy budynku.

P. M. i I. M. pismem procesowym z dnia 24 września 2014 r (karta 105) zgłosili swe przystąpienie do sprawy w **charakterze interwenientów ubocznych** . Podnieśli że są współwłaścicielami segmentu nr 7 przy ul (...) który tworzy z segmentem nr 9 stanowiącym własność powodów budynek bliźniaczy. Interwenienci podnieśli że rektyfikacja budynku jest możliwa tylko w przypadku gdy obejmie oba segmenty budynku . Tymczasem interwenienci złożyli u pozwanej wniosek o wypłatę odszkodowania a nie o rektyfikację . Ponadto zarzucili że wbrew twierdzeniom pozwanej teren nie uległ uspokojeniu w 2007 r bo w dalszym ciągu odczuwane są tąpnięcia i pojawiają się kolejne szkody. Odnawiają się nawet w budynku interwenientów szkody które wcześniej np. w 2008 r były naprawione.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 lipca 1996 r poprzednik prawny powodów K. N. oraz (...) Spółka (...) podpisali ugodę pozasądową w której (...) SA uznała za związane z eksploatacją górniczą szkody powstałe w 1993 r w budynku mieszkalnym polegające na nieznacznym przechyle budynku oraz szkody na wjeździe do garażu polegające na deformacji i spękaniu płyt

żwirobotonowych. (...) SA zobowiązała się do zapłaty odszkodowania (dowód : ugoda pozasądowa z dnia 5 07 1996 r k 52-53)

Pozwana zleciła opracowanie opinii techniczno ekonomicznej dotyczącej wyboru najbardziej korzystnego sposobu naprawy budynku mieszkalnego w zabudowie bliźniaczej zlokalizowanego przy ul (...). Opinię wykonano w lipcu 2007 r. W opinii ustalono zakres szkód w tym między innymi wychylenie budynku z pionu w kierunku zachodnim. Segment nr 9 (będący własnością powodów) wykazywał wówczas wypadkową wychyleń 26,5 promila. Eksploatacja prowadzona w latach 1973-2007 wywołała wpływy odpowiadające piątej kategorii. Prognozowano wówczas, że dalsza eksploatacja do roku 2016 wywoła odkształcenia terenu trzeciej kategorii. W opinii z 2007 r zakwalifikowano budynek do trzeciej kategorii odporności. Budynek zakwalifikowano wówczas do rektyfikacji. Koszt rektyfikacji całego budynku (obu segmentowo łącznie) wyliczono na kwotę 272.591 zł a wartość techniczną budynku na kwotę 421.440 zł. (dowód opinia techniczno – ekonomiczna karta 54-65).

Pismem z dnia 27 09 2007 r pozwana zaproponowała powodom rektyfikację budynku uzależniając przystąpienie prac od zgody wszystkich właścicieli budynku a więc obu bliźniaczych segmentów. (dowód pismo karta 66)

Pismem z dnia 31 08 2009 r powodowie wnieśli o wypłatę jednorazowego odszkodowania w związku z wychyleniem budynku z pionu. Propozycja rektyfikacji nie została przez powodów przyjęta „ ze względu na brak współpracy ze strony sąsiada „. Oprócz przechyłu budynku powodowie zgłosili w piśmie inne szkody w budynku wnosząc o ich naprawę. (dowód pismo karta 67) .

Pozasądową ugoda z dnia 16.03 2010 r powodowie i pozwana ustalili zakres szkód w budynku mieszkalnym w następujący sposób: „, przechył budynku wynosi 26.5 promila w kierunku zachodnim, zacieki na elewacji spowodowane pochyleniem budynku, rozregulowanie stolarki okiennej i drzwiowej (...), zastój wody na parapetach okiennych, rozregulowanie i zastój wody w rynnach, pęknięcia ścian oraz tynków w dwóch pokojach na piętrze.” W ugodzie określono sposób naprawy tych szkód a w § 6 ugody zawarto stwierdzenie, że ugoda w pełni wyczerpuje roszczenia poszkodowanego odnośnie szkód wymienionych w § 1 pkt 2 ugody. (dowód ugoda pozasądowa k 68-70)

Pismami z 13 12 2010 r właściciele obu segmentów nr 7 (I. i P. M.) i 9 składających się na budynek bliźniaczy wnieśli do Dyrekcji KWK (...) o wypłatę jednorazowego odszkodowania za składniki nieruchomości celem naprawy szkody górniczej. (dowód pisma k 73 i 74)

W odpowiedzi pozwana pismem z dnia 21 01 2011r zaproponowała naprawę szkód poprzez rektyfikację budynku (dowód pismo karta 82) .

Po oględzinach budynku i analizie technicznej kosztów porównania rektyfikacji całego budynku wraz z remontem z operatami szacunkowymi określającymi wartość każdej części budynku pozwana pismem z dnia 18 02 2013 r zaproponowała naprawę całego budynku (obu segmentów) poprzez jego rektyfikację.(dowód pismo karta 147) .

W rejonie nieruchomości powodów prowadzono eksploatację od 1977 r. Negatywne wpływy eksploatacji w poszczególnych pokładach węgla zwiłokrotniały się wskutek nieczystego wybrania kolejnych pokładów węgla. Każda kolejna eksploatacja powodowała uaktywnienie procesów osiadania wywołanych poprzednimi eksploatacjami i powiększała nieckę osiadań. Budynek powodów znalazł się w skłonie niecki osiadania wytworzonej wskutek dokonanej eksploatacji gdzie maksymalne obniżenie terenu wynosi 5,629 m a maksymalne nachylenie terenu wynosi 22,9 mm/m czyli eksploatacja wszystkich pokładów wywołała wpływy najwyższej V kategorii deformacji terenu górniczego. Kategoria ta występuje już przy nachyleniu przekraczającym 15mm/m. Budynek znajduje się na skłonie niecki osiadania w strefie występowania naprężeń rozciągających. Wieloletnia eksploatacja miała bezpośredni związek z wychyleniem budynku z pionu. Największe wychylenie miało miejsce w roku 1983, powiększyło się w latach 1992, 1996-1998 r, 2001, 2004-2005, 2013-2014 oraz 2014 -2015. W rejonie nieruchomości powodów eksploatacja jest nadal prowadzona i planowana jest do 2024 r, w związku z czym parametry tworzącej się niecki obniżeniowej

będą ulegać zwiększeniu . Dlatego negatywne oddziaływanie na budynek w tym na jego wychylenie będzie się zwiększać .Eksploatacja górnicza spowodowała znaczne , postępujące wychylenie budynku i tak:

w 2001r - 21,8 mm/m, w 2005 r – 23,6 mm/m , w 2006 r - 25,3 mm/m, w 2007 r – 26,5 mm/m, w 2010 r - 25,2 mm/m , w 2015 r - 25,4 mm/m. Do największego wychylenia budynku (...)mm/m doszło w roku 2007 .

(Dowód : opinia biegłego z zakresu górnictwa i geologii J. M. z marca 2015 r karta 176-200)

Budynek powodów wybudowany był w 1982 r. Został zabezpieczony na III kategorię wpływów górniczych . Wychylenie budynku z pionu 25,1 promila z uwagi na uciążliwość kwalifikuje się jako wychył duży i niedopuszczalny . Z uwagi na powiązanie konstrukcyjne segmentu budynku (nr (...)) z segmentem sąsiednim (nr 7) wspólną ścianą graniczną – brak dylatacji- rektyfikacja pojedynczego segmentu budynku jest niemożliwa. Rektyfikacja musi więc dotyczyć obu segmentów jednocześnie. Koszt rektyfikacji wraz z kosztem remontu po rektyfikacji wynosi 167.145 zł –netto , 180.516 zł - brutto . Wartość techniczna budynku przy przyjęciu zużycia naturalnego na 25% wynosi 246.331,20 zł – netto , 266.038 zł -brutto.

(dowód opinia budowlana biegłego sądowego J. K. z lutego 2016 r karta 265-274 oraz opinia uzupełniająca biegłego sądowego J. K. karta 319-322 oraz pismo biegłego J. K. karta 327-328)

Sąd zważył :

Fakt wychylenia budynku powodów z pionu , wielkość wychylenia , istnienie związku przyczynowego pomiędzy wychyleniem a eksploatacją górnica był pomiędzy stronami bezsporny. Poza sporem pozostawało również że wychylenie budynku z pionu było procesem wieloletnim i w 2001 r wynosiło ono 21,8 mm/m . W następnych latach wychylenie postępowo tak , że w 2007 r doszło do 26,5 mm/m.

Pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia . Zdaniem pozwanej do największego wychylenia budynku doszło w 2007 r a zatem przyjmując 3 letni okres przedawnienia powództwo wniesione w marcu 2014 r powinno być oddalone.

W przypadku nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia spornym było czy zasadnym jest naprawa szkód w budynku poprzez rektyfikację budynku lub wypłata odszkodowania stanowiącego koszt rektyfikacji – jak tego chciała pozwana , czy zasadnym jest wypłacenie powodom jednorazowego odszkodowania, w wysokości odzwierciedlającej wartość odtworzeniową budynku pomniejszoną o wartość naturalnego zużycia.

W pierwszej kolejności rzeczą Sądu było ustalenie które z przepisów wskazanych przez strony mają być podstawą materialną żądania. W ocenie Sądu Okręgowego nie mają racji powodowie , według których tą podstawą prawną miałyby być przepisy ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r.; W świetle stanowisk stron oczywistym było , że powodowie domagają się naprawienia szkody, która powstała przed 1 stycznia 2012 r a podstawową zasadą jest, że roszczenie podlega ocenie w oparciu o przepisy prawa materialnego obowiązujące w dacie zdarzenia czego wyrazem jest przepis art. 3 kc, odnoszący się do wszystkich stosunków cywilnoprawnych.

Zatem w niniejszej sprawie znajdzie zastosowanie ustawa praw geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994 r. Zarzut przedawnienia stosownie do art. 92 tej ustawy powinien być oceniany w oparciu o przepis art. 442 ¹ § 1 kc a żądanie zapłaty odszkodowania w oparciu o przepis art. 95 ust. 1 pgg . Powyższy przepis przewiduje trzyletni termin przedawnienia Termin ten liczy się od dnia, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Jeśli okres przedawnienia zakończył swój bieg przed nowelizacją przepisu, który go reguluje, zastosowanie będzie miała dotychczasowa norma prawna. Przechylenie się budynku, następowało stopniowo i już w 2001 r wynosiło 21,8 mm/m. Pozwana podnosząc zarzut przedawnienia liczy początek jego biegu od 2007 r kiedy wychylenie wynosiło 26,5 mm/m .Sąd przyjął że od tej daty wychylenie było odczuwalne przez powodów. W tym okresie powodowie zaczęli domagać się naprawy szkody polegającej na przechyle budynku. Pozwana wszczęła na ich wniosek postępowanie zmierzające do ustalenia korzystnego sposobu naprawy budynku zlecając w czerwcu

2007 r opracowanie opinii techniczno – ekonomicznej. Zatem termin przedawnienia roszczenia odszkodowawczego rozpoczął swój bieg z dniem 17 06 2007 r przyjmując że skoro pozwana zleciła opracowanie opinii w dniu 18 06 2007 (karta 55) to przynajmniej dzień wcześniej musiał wpłynąć wniosek powodów o naprawę szkody polegającej na wychyle budynku z pionu . Zatem z tą datą 17 06 2007 najpóźniej powodowie musieli zdawać sobie sprawę , z ujemnych następstw zdarzenia wyrządzającego szkodę .Trzyletni termin przedawnienia roszczenia powodów upłynął zatem z dniem 18 czerwca 2010 r . Do przedawnienia jednak nie doszło ponieważ przed jego upływem tj w dniu 16 marca 2010 r powodowie i pozwana zawarli ugodę pozasądową w której pozwana uznała że przechył budynku powodów jest szkodą górniczą.

W myśl art. 123 § 1 pkt 2 kc bieg przedawnienia przerywa się przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie to przysługuje. W ugodzie pozasądowej z 16 03 2010 r karta 68-70 pozwana uznała, że istniejący w budynku powodów przechył jest szkodą górniczą i zobowiązywała się do naprawienia uszkodzeń wymienionych w § 1 pkt II ugody Zawarte w ugodzie oświadczenie pozwanej, że przechył budynku jest szkodą górniczą stanowi uznanie roszczenia i przerywa bieg przedawnienia. W ugodzie strony postanowiły, że pozwana naprawi uszkodzenia obiektu przez wykonanie prac remontowych , które nie obejmowały rektyfikacji budynku, chociaż w opisach uszkodzeń mowa jest też o przechyle budynku mieszkalnego . W ugodzie powodowie zawarli oświadczenie , że „ugoda w pełni wyczerpuje roszczenia poszkodowanego odnośnie szkód wymienionych w § 1 pkt 2 ugody”.

Rzeczą Sądu było więc ustalenie czy doszło do przerwania biegu przedawnienia i czy zachodzi stan powagi rzeczy ugodzonej. Pozwana podniosła bowiem zarzut przedawnienia i zarzut powagi rzeczy ugodzonej.

Zgodnie z art. 65 § 2 kc, w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, anizeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Ugoda strony objęły uszkodzenia budynku wywołane przechyłem budynku jak zacieki na elewacji , rozregulowanie stolarki okiennej i drzwiowej , zastojów wody w rynnach , na parapetach. Ugoda nie przewidywała uzgodnień dotyczących naprawienia szkody dotyczącej samego przechyłu budynku poprzez jego rektyfikację czy wypłatę odszkodowania. Ugoda zawarta została po złożeniu wniosku przez powodów z dnia 31 08 2009 r w którym poszkodowani informują że proszą o traktowanie sprawy o wypłatę jednorazowego odszkodowania jako niezakończonych natomiast propozycja kopalni co do rektyfikacji jest utrudniona z uwagi na brak współpracy ze strony właściciela bliźniaczego budynku. We wniosku poszkodowani domagali się naprawienia bieżących szkód które wyszczególnili . Ugoda dotyczy naprawy tego właśnie zakresu szkód i nie dotyczy kwestii przechyłu budynku która pozostała pomiędzy stronami problemem „otwartym” , co powodowie wyraźnie wskazali we wniosku. Dlatego brak podstaw do uznania , że ugoda pozasądowa miałaby stanowić przeszkodę do dochodzenia roszczeń z uwagi na powagę rzeczy ugodzonej.

Niewątpliwie jednak w ugodzie pozasądowej z 16 03 2010 r pozwana stwierdza że budynek wykazuje szkody w postaci przechyłu budynku wynoszącego 26,5 promila w kierunku zachodnim . Pozwana przyznała więc istnienie pochylenia w następstwie wpływów eksploatacji górniczej, a więc doszło do uznania niewłaściwego omawianego roszczenia, prowadzącego do przerwania biegu przedawnienia, który na nowo rozpocząłby bieg od zawarcia ugody tj od dnia 16 marca 2010 r. Ugoda zawierała bowiem element wiedzy w tym przedmiocie.

Ugoda zawarta została w toku wymiany korespondencji w której w głównej mierze chodzi o naprawę szkody polegającej na przechyle budynku poprzez jego rektyfikację lub wypłatę odszkodowania. Strony prowadzą korespondencję zarówno przed zawarciem ugody jak i potem w której powodowie podtrzymują żądanie wypłaty odszkodowania a pozwana niezmiennie proponuje rektyfikację budynku uzależniając ją od zgody właściciela sąsiedniego bliźniaczego budynku. Sąsiedni właściciele tj P. i I. M. nie wyrażają zgody na rektyfikację co uniemożliwia podjęcie prac w kierunku rektyfikacji. Ugoda z marca 2010 r dotyczy więc wątku pobocznego (dodatkowych szkód wymagających drobniejszych napraw) lecz pozwana zawiera w niej stwierdzenie że przechył budynku jest szkodą górniczą. Zawarcie ugody tej treści prowadziło to do oczekiwania przez powodów na zaistnienie wskazywanych wcześniej przez pozwaną warunków usunięcia szkody polegającej na pochyleniu obiektu. Powodowie prowadzą dalszą korespondencję z pozwaną i wreszcie w dniu 5 marca 2014 r składają pozew o naprawienie szkody górniczej poprzez wypłatę odszkodowania lub ewentualnie rektyfikację. W tych okolicznościach pozwana podniosła zarzut

przedawnienia, wywodząc, że powodowie o szkodzie polegającej na pochyleniu budynku wiedzieli w 2007r , że sami doprowadzili do przedawnienia roszczenia bowiem domagając się wypłaty odszkodowania uniemożliwili przeprowadzenie rektyfikacji zaś pozew wniesli dopiero w marcu 2014 r.

W przypadku przyjęcia że termin przedawnienia rozpoczął bieg na nowo od 16 marca 2010 roszczenie uległoby przedawnieniu z dniem 16 marca 2013 r a więc na rok przed wniesieniem sprawy do sądu.

Gdyby nawet podzielić argumentację pozwanej , że ugoda zawarta przez strony procesu w 2010 r nie zawierała uznania przez pozwaną roszczenia o prostowanie budynku, gdyż nie zawierała postanowienia w przedmiocie rektyfikacji obiektu bądź wypłaty odszkodowania to i tak należałoby uznać , że zarzut przedawnienia roszczenia podniesiony przez pozwaną narusza przepis art. 5 kc i nie może być uwzględniony .

Wystąpienie przez powodów z pozwem o zapłatę odszkodowania lub rektyfikację budynku odsunęło się w czasie wskutek działania pozwanej, która informowała powodów, że jest gotowa naprawić szkodę lecz będzie to możliwe, gdy wystąpią warunki, o których wcześniej powodów informowała a więc że zgodę na rektyfikację wyrażą właściciele budynku sąsiedniego. Zastosowanie art. 5 kc, gdy idzie o zarzut przedawnienia roszczenia, dotyczy takiej sytuacji, w której przyczyny opóźnienia w dochodzeniu roszczenia polegać mają na wywołaniu przez dłużnika przekonania o dobrowolnym zaspokojeniu roszczenia. Pozwana wywoływała przez całe lata w powodach przeświadczenie , że przechyl budynku jest szkodą górniczą , że szkoda powinna być naprawiona przez pozwaną. Pozwana zlecała opracowywanie operatów zmierzających do wskazania sposobu naprawienia szkody i jej wysokości. Podjęcie działań uzależniała jednak od zgody właściciela oddzielnego budynku bowiem konstrukcja budynku mogła być prostowana tylko jako cała bryła obejmująca dwa segmenty stanowiące własność różnych właścicieli . Pozwana miała świadomość że rektyfikacja jednego segmentu budynku bliźniaczego należącego do powodów nie jest możliwa. Z niewiadomych przyczyn pozwana przerzucała na powodów konieczność przedstawienia zgody właścicieli sąsiedniego budynku na sposób naprawienia szkody przez siebie zaproponowany. Tymczasem powodowie nie mogli i nie mieli żadnego wpływu na decyzję właścicieli sąsiedniego bliźniaczego budynku o czym wielokrotnie informowali pozwaną. Stanowisko właścicieli segmentu nr 7 było pozwanej znane bowiem toczyło się postępowanie wszczęte na wniosek I. i P. M. o naprawienie szkód w ich budynku. W związku z brakiem możliwości rektyfikacji budynku pozwana nie zaproponowała wypłaty odszkodowania powodom lub nie przedstawiła innej propozycji , która doprowadziłaby pozwaną do zwolnienia z długu , w sytuacji gdy pozwana uznawała swoją odpowiedzialność za uszkodzenie budynku.

Reasumując, nie da się powiedzieć, że opóźnienie w dochodzeniu roszczenia przez powodów jest nadmierne i nie jest usprawiedliwione okolicznościami. W okolicznościach sprawy należy uwzględnić to, że ustawodawca dostrzegł, w aktualnych stosunkach społecznych i gospodarczych że trzyletni termin przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wywołanej wpływami eksploatacji górniczej jest zbyt krótki. W art. 149 pgg z 2011 r. przewidział bowiem pięcioletni termin przedawnienia tego rodzaju roszczeń od dnia dowiedzenia się o szkodzie. Zatem uznając nawet, że termin przedawnienia rozpoczął bieg w dniu 16 marca 2010 r.(od dnia podpisania ugody) zaś pozew wniesiono w marcu 2014 r to pięcioletni okres przedawnienia jeszcze by nie upłynął. Natomiast gdyby termin biegu przedawnienia liczyć od 16 czerwca 2007 r (dowiedzenie się o szkodzie) to pięcioletni termin przedawnienia upłynąłby 16 czerwca 2012 a więc na niespełna dwa lata przed wniesieniem pozwu.

Powołanie się przez pozwaną na zarzut przedawnienia roszczenia jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i stanowi nadużycie prawa. Strony stosunku zobowiązaniowego powinny bowiem współdziałać, zaś dłużnik, powołując się na określone przez siebie warunki realizacji roszczenia, doprowadził do opóźnienia w jego realizacji przez wierzycieli, przez co dłużnik nie może zasadnie mówić, że wierzyciel opóźnił się z realizacją roszczenia, gdyż oczekiwał na zaistnienie stanu, w którym dłużnik był gotowy zrealizować roszczenie.

Zgodnie z art. 91 § 1 i 3 pgg z 1994 r., właściciel może żądać naprawienia szkody wyrządzonej ruchem zakładu górniczego. W myśl art. 94 ust. 1 i art. 95 ust. 1 pgg, poszkodowany może się domagać odszkodowania tylko w dwóch sytuacjach, gdy restytucja naturalna nie jest możliwa lub jej koszt rażąco przekracza wielkość poniesionej szkody.

Naprawa szkody poprzez rektyfikację budynku stanowiącego jego część tj segment powodów nie jest możliwa. Restytucja może obejmować tylko całą bryłę budynku na co wyraźnie wskazał biegły do spraw budownictwa J. K.. Właściciele budynku sąsiedniego I. i P. M. nie wyrazili zgody na rektyfikację ich części budynku . I. i P. M. nie wszczęli dotąd postępowania przed sądem. W niniejszym procesie występowali w charakterze interwenientów ubocznych po stronie powodów , popierając ich powództwo o wypłatę odszkodowania. Niezależnie od tego w z opinii biegłego sądowego geologa wynika że nieruchomość powodów będzie nadal do 2025 r w zasięgu ujemnych wpływów eksploatacji górniczej i budynek będzie ulegał dalszemu przechyłowi. Dotąd w okresie eksploatacji teren wokół budynku powodów osiadł o ponad 5 m. Naprawa budynku poprzez jego rektyfikację nie doprowadzi więc do przywrócenia stanu poprzedniego.

W tej sytuacji Sąd zasądził na rzecz powodów odszkodowanie stanowiące wartość odtworzeniową budynku pomniejszoną o procent naturalnego zużycia tj 266.038 zł . Wysokość odszkodowania wyliczona przez biegłego J. K. nie była ostatecznie kwestionowana przez strony. Odszkodowanie zasądzono na rzecz każdego z powodów w stosunku do wysokości ich udziałów w prawie własności nieruchomości .

W zakresie ograniczonego żądania ponad kwotę 266.038 zł postępowanie w stosunku do każdego z powodów umorzono.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z art. 98 kpc.

SSO Marta Kucharczyk – Gemza .